

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮಾರ್ ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಕೇಸರೀ |

ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ||

ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕೀಯರಾಮಾಯಣಂ

|| ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ||

ಷಡ್‌ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕೇ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the Baraha font.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

॥ ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ॥

ಷಡ್‌ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಸೀತಾಯಾಃ ಕರುಣೋ ವಿಲಾಪಃ ಸ್ವಪ್ರಾಣಪರಿತ್ಯಾಗನಿಶ್ಚಯಶ್ಚ

ಪ್ರಸಕ್ತಾಶ್ರುಮುಖೀ ತ್ವೇವಂ ಬ್ರುವತೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಅಧೋಗತಮುಖೀ ಬಾಲಾ ವಿಲಪ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || ೫.೨೬.೧ ||

ಉನ್ನತ್ತೇವ ಪ್ರಮತ್ತೇವ ಭ್ರಾಂತಚಿತ್ತೇವ ಶೋಚತೀ |
ಉಪಾವೃತ್ತಾ ಕಿಶೋರೀವ ವಿವೇಷ್ಟಂತೀ ಮಹೀತಲೇ || ೫.೨೬.೨ ||

ರಾಘವಸ್ಯ ಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ |
ರಾವಣೇನ ಪ್ರಮಥ್ಯಾಹಮಾನೀತಾ ಕ್ರೋಶತೀ ಬಲಾತ್ || ೫.೨೬.೩ ||

ರಾಕ್ಷಸೀವಶಮಾಪನ್ನಾ ಭರ್ತನ್ಯ ಮಾನಾ ಚ ದಾರುಣಂ |
ಚಿಂತಯಂತೀ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ || ೫.೨೬.೪ ||

ನಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾಧೋ ನೈವಾರ್ಥ್ಯೇನ ಚ ಭೂಷಣೈಃ |
ವಸಂತ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೀಮಧ್ಯೇ ವಿನಾ ರಾಮಂ ಮಹಾರಥಂ || ೫.೨೬.೫ ||

ಅಶ್ಮಸಾರಮಿದಂ ನೂನಮಥವಾಪ್ಯಜರಾಮರಂ |
ಹೃದಯಂ ಮಮ ಯೇನೇದಂ ನ ದುಃಖೇನ ವಿಶೀರ್ಯತೇ || ೫.೨೬.೬ ||

ಧಿಜ್ಞಾಮನಾರ್ಯಾಮಸತೀಂ ಯಾಹಂ ತೇನ ವಿನಾ ಕೃತಾ |
ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವಾಮಿ ಜೀವಿತಂ ಪಾಪಜೀವಿಕಾ || ೫.೨೬.೭ ||

ಚರಣೇನಾಪಿ ಸವ್ಯೇನ ನ ಸ್ಪೃಶೇಯಂ ನಿಶಾಚರಂ |
ರಾವಣಂ ಕಿಂ ಪುನರಹಂ ಕಾಮಯೇಯಂ ವಿಗರ್ಹಿತಂ || ೫.೨೬.೮ ||

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ನ ಜಾನಾತಿ ನಾತ್ಮಾನಂ ನಾತ್ಮನಃ ಕುಲಂ |
ಯೋ ನೃಶಂಸಸ್ವಭಾವೇನ ಮಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ || ೫.೨೬.೯ ||

ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾ ಪ್ರಭಿನ್ನಾ ವಾ ದೀಪ್ತಾ ವಾಗ್ನೌ ಪ್ರದೀಪಿತಾ |
ರಾವಣಂ ನೋಪತಿಷ್ಠೇಯಂ ಕಿಂ ಪ್ರಲಾಪೇನ ವಶ್ಚಿರಂ || ೫.೨೬.೧೦ ||

ಖ್ಯಾತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ಸಾನುಕ್ರೋಶಶ್ಚ ರಾಘವಃ |
ಸದ್ವೃತ್ತೋ ನಿರನುಕ್ರೋಶಃ ಶಂಕೇ ಮದ್ಭಾಗ್ಯಸಂಕ್ಷಯಾತ್ || ೫.೨೬.೧೧ ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ |
ಏಕೇನೈವ ನಿರಸ್ತಾನಿ ಸ ಮಾಂ ಕಿಂ ನಾಭಿಪದ್ಯತೇ || ೫.೨೬.೧೨ ||

ನಿರುದ್ಧಾ ರಾವಣೇನಾಹಮಲ್ಪವೀರ್ಯೇಣ ರಕ್ಷಸಾ |
ಸಮರ್ಥಃ ಖಿಲು ಮೇ ಭರ್ತಾ ರಾವಣಂ ಹಂತುಮಾಹವೇ || ೫.೨೬.೧೩ ||

ವಿರಾಧೋ ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ಯೇನ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಃ |
ರಣೇ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಃ ಸ ಮಾಂ ಕಿಂ ನಾಭಿಪದ್ಯತೇ || ೫.೨೬.೧೪ ||

ಕಾಮಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಲಂಕೇಯಂ ದುಷ್ಟಧರ್ಷಣಾ |
ನ ತು ರಾಘವಬಾಣಾನಾಂ ಗತಿರೋಧೀ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ೫.೨೬.೧೫ ||

ಕಿಂ ತು ತತ್ ಕಾರಣಂ ಯೇನ ರಾಮೋ ದೃಢಪರಾಕ್ರಮಃ |
ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮಿಷ್ಟಾಂ ಯೋ ನಾಭಿಪದ್ಯತೇ || ೫.೨೬.೧೬ ||

ಇಹಸ್ಥಾಂ ಮಾಂ ನ ಜಾನೀತೇ ಶಂಕೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ |
ಜಾನನ್ನಪಿ ಸ ತೇಜಸ್ವೀ ಧರ್ಷಣಂ ಮರ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ || ೫.೨೬.೧೭ ||

ಹೃತೇತಿ ಯೋಽಧಿಗತ್ವಾ ಮಾಂ ರಾಘವಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್ |
ಗೃಧ್ರರಾಜೋಽಪಿ ಸ ರಣೇ ರಾವಣೇನ ನಿಪಾತಿತಃ || ೫.೨೬.೧೮ ||

ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಮಹತ್ ತೇನ ಮಾಂ ತಥಾಭ್ಯವಪದ್ಯತಾ |
ತಿಷ್ಠತಾ ರಾವಣವಧೇ ವೃದ್ಧೇನಾಪಿ ಜಟಾಯುಷಾ || ೫.೨೬.೧೯ ||

ಯದಿ ಮಾಮಿಹ ಜಾನೀಯಾದ್ ವರ್ತಮಾನಾಂ ಹಿ ರಾಘವಃ |

ಅದ್ಯ ಬಾಣೈರಭಿಕ್ರುದ್ಧಃ ಕುರ್ಯಾಲ್ಲೋಕಮರಾಕ್ಷಸಂ || ೫.೨೬.೨೦ ||

ನಿರ್ದಹೇಚ್ಚ ಪುರೀಂ ಲಂಕಾಂ ನಿರ್ದಹೇಚ್ಚ ಮಹೋದಧಿಂ |

ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ನೀಚಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿಂ ನಾಮ ಚ ನಾಶಯೇತ್ || ೫.೨೬.೨೧ ||

ತತೋ ನಿಹತನಾಥಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ |

ಯಥಾಹಮೇವಂ ರುದತೀ ತಥಾ ಭೂಯೋ ನ ಸಂಶಯಃ || ೫.೨೬.೨೨ ||

ಅನ್ವಿಷ್ಯ ರಕ್ಷಸಾಂ ಲಂಕಾಂ ಕುರ್ಯಾದ್ ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |

ನಹಿ ತಾಭ್ಯಾಂ ರಿಪುದ್ಯುಷ್ಣೋ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವತಿ || ೫.೨೬.೨೩ ||

ಚಿತಾಧೂಮಾಕುಲಪಥಾ ಗೃಧ್ರಮಂಡಲಮಂಡಿತಾ |

ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಶ್ಮಶಾನಸದೃಶೀ ಭವೇತ್ || ೫.೨೬.೨೪ ||

ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಪ್ರಾಪ್ತ್ವಾ ಮೈನಂ ಮನೋರಥಂ |

ದುಷ್ಪ್ರಸ್ಥಾನೋಽಯಮಾಭಾತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೋ ವಿಪರ್ಯಯಃ || ೫.೨೬.೨೫ ||

ಯಾದೃಶಾನಿ ತು ದೃಶ್ಯಂತೇ ಲಂಕಾಯಾಮಶುಭಾನಿ ತು |

ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹತಪ್ರಭಾ || ೫.೨೬.೨೬ ||

ನೂನಂ ಲಂಕಾ ಹತೇ ಪಾಪೇ ರಾವಣೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪೇ |

ಶೋಷಮೇಷ್ಯತಿ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಪ್ರಮದಾ ವಿಧವಾ ಯಥಾ || ೫.೨೬.೨೭ ||

ಪುಣ್ಯೋತ್ಸವಸಮೃದ್ಧಾ ಚ ನಷ್ಟಭರ್ತ್ರಿಃ ಸರಾಕ್ಷಸಾ |

ಭವಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀ ಲಂಕಾ ನಷ್ಟಭರ್ತ್ರಿಃ ಯಥಾಂಗನಾ || ೫.೨೬.೨೮ ||

ನೂನಂ ರಾಕ್ಷಸಕನ್ಯಾನಾಂ ರುದತೀನಾಂ ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ |

ಶ್ರೋಷ್ಯಾಮಿ ನಚಿರಾದೇವ ದುಃಖಾರ್ತಾನಾಮಿಹ ಧ್ವನಿಂ || ೫.೨೬.೨೯ ||

ಸಾಂಧಕಾರಾ ಹತದ್ಯೋತಾ ಹತರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಾ |

ಭವಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀ ಲಂಕಾ ನಿರ್ದಗ್ಧಾ ರಾಮಸಾಯಕೈಃ || ೫.೨೬.೩೦ ||

ಯದಿ ನಾಮ ಸ ಶೂರೋ ಮಾಂ ರಾಮೋ ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಃ |
ಜಾನೀಯಾದ್ ವರ್ತಮಾನಾಂ ಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ || ೫.೨೬.೩೧ ||

ಅನೇನ ತು ನೃಶಂಸೇನ ರಾವಣೇನಾಧಮೇನ ಮೇ |
ಸಮಯೋ ಯಸ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯ ಕಾಲೋಽಯಮಾಗತಃ || ೫.೨೬.೩೨ ||

ಸ ಚ ಮೇ ವಿಹಿತೋ ಮೃತ್ಯುರಸ್ಮಿನ್ ದುಷ್ಟೇನ ವರ್ತತೇ |
ಅಕಾರ್ಯಂ ಯೇ ನ ಜಾನಂತಿ ನೈರೃತಾಃ ಪಾಪಕಾರಿಣಃ || ೫.೨೬.೩೩ ||

ಅಧರ್ಮಾತ್ ತು ಮಹೋತ್ಪಾತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ |
ನೈತೇ ಧರ್ಮಂ ವಿಜಾನಂತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪಿಶಿತಾಶನಾಃ || ೫.೨೬.೩೪ ||

ಧ್ರುವಂ ಮಾಂ ಪ್ರಾತರಾಶಾರ್ಥಂ ರಾಕ್ಷಸಃ ಕಲ್ಪಯಿಷ್ಯತಿ |
ಸಾಹಂ ಕಥಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಂ ವಿನಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಂ || ೫.೨೬.೩೫ ||

ರಾಮಂ ರಕ್ತಾಂತನಯನಮಪಶ್ಯಂತೀ ಸುದುಃಖಿತಾ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವೈವಸ್ವತಂ ದೇವಂ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಪತಿನಾ ವಿನಾ || ೫.೨೬.೩೬ ||

ನಾಜಾನಾಜ್ಜೀವತೀಂ ರಾಮಃ ಸ ಮಾಂ ಭರತಪೂರ್ವಜಃ |
ಜಾನಂತೌ ತೌ ನ ಕುರ್ಯಾತಾಂ ನೋವ್ಯಾಂ ಹಿ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಂ || ೫.೨೬.೩೭ ||

ನೂನಂ ಮಮೈವ ಶೋಕೇನ ಸ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ದೇವಲೋಕಮಿತೋ ಯಾತಸ್ತು ಕ್ಷಾ ದೇಹಂ ಮಹೀತಲೇ || ೫.೨೬.೩೮ ||

ಧನ್ಯಾ ದೇವಾಃ ಸಗಂಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಮಮ ಪಶ್ಯಂತಿ ಯೇ ವೀರಂ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಂ || ೫.೨೬.೩೯ ||

ಅಥವಾ ನಹಿ ತಸ್ಯಾರ್ಥೋ ಧರ್ಮಕಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಮಯಾ ರಾಮಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಭಾರ್ಯಾಯಾ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || ೫.೨೬.೪೦ ||

ದೃಶ್ಯಮಾನೇ ಭವೇತ್ ಪ್ರೀತಿಃ ಸೌಹೃದಂ ನಾಸ್ತದೃಶ್ಯತಃ |
ನಾಶಯಂತಿ ಕೃತಘ್ನಾಸ್ತು ನ ರಾಮೋ ನಾಶಯಿಷ್ಯತಿ || ೫.೨೬.೪೧ ||

ಕಿಂ ವಾ ಮಯ್ಯಗುಣಾಃ ಕೇಚಿತ್ ಕಿಂ ವಾ ಭಾಗ್ಯಕ್ಷಯೋ ಹಿ ಮೇ |
ಯಾ ಹಿ ಸೀತಾ ವರಾಹೇಣ ಹೀನಾ ರಾಮೇಣ ಭಾಮಿನೀ || ೫.೨೬.೪೨ ||

ಶ್ರೇಯೋ ಮೇ ಜೀವಿತಾನ್ಮರ್ತುಂ ವಿಹೀನಾಯಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ರಾಮಾದಕ್ಲಿಷ್ಟಚಾರಿತ್ರಾಚ್ಛೂರಾಚ್ಛತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಾತ್ || ೫.೨೬.೪೩ ||

ಅಥವಾ ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರೌ ತೌ ವನೇ ಮೂಲಫಲಾಶನೌ |
ಭ್ರಾತರೌ ಹಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೌ ಚರಂತೌ ವನಗೋಚರೌ || ೫.೨೬.೪೪ ||

ಅಥವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ |
ಭದ್ಮನಾ ಘಾತಿತೌ ಶೂರೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || ೫.೨೬.೪೫ ||

ಸಾಹಮೇವಂವಿಧೇ ಕಾಲೇ ಮರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸರ್ವತಃ |
ನ ಚ ಮೇ ವಿಹಿತೋ ಮೃತ್ಯುರಸ್ಮಿನ್ ದುಃಖೇತಿವರ್ತತಿ || ೫.೨೬.೪೬ ||

ಧನ್ಯಾಃ ಖಿಲು ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಮುನಯಃ ಸತ್ಯಸಮ್ಮತಾಃ |
ಜಿತಾತ್ಮಾನೋ ಮಹಾಭಾಗಾ ಯೇಷಾಂ ನ ಸ್ತಃ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯೇ || ೫.೨೬.೪೭ ||

ಪ್ರಿಯಾನ್ ಸಂಭವೇದ್ ದುಃಖಮಪ್ರಿಯಾದಧಿಕಂ ಭವೇತ್ |
ತಾಭ್ಯಾಂ ಹಿ ತೇ ವಿಯುಜ್ಯಂತೇ ನಮಸ್ತೇಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ || ೫.೨೬.೪೮ ||

ಸಾಹಂ ತ್ಯಕ್ತಾ ಪ್ರಿಯೇಣೈವ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ |
ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಾಪಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಗತಾ ವಶಂ || ೫.೨೬.೪೯ ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಷಡ್‌ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||